

Meraların ham protein içerikleri 11,8-27,2 arasında, sindirilebilir kuru madde oranları ise 59,1-73,0 arasında değişmiştir. Orta yoğun ve Çok yoğun otlatılan meraların yeniden büyüyen otları nedeniyle ham protein ve sindirilebilir kuru madde içerikleri daha yüksek olmakta ve ot kalitesi ciddi anlamda artmaktadır.

- Otlatma Yoğunluğu Açısından

Az yoğun otlatmada koyunlar herhangi bir canlı ağırlık kaybına uğramamış, Orta yoğun otlatmada ise 3.7 kg canlı ağırlık kaybetmişlerdir. Ancak, bu kayıpların koç katımına kadar geri kazandırılması mümkündür. Çok yoğun otlatmada koyunlar 8 kg gibi yüksek canlı ağırlık kaybına maruz kalmışlardır, dolayısıyla bu yoğunluk ek yemleme yapılmaksızın sürdürülebilir bir mera besisi değildir.

Erken ilkbaharda hızlı bir büyüme ve gelişme gösteren kuzuların artan besin madde ihtiyaçları ve analarının azalan süt verimi yüzünden süt alamamaları nedeniyle, meralar üzerinde anaları ile ot tüketimi konusunda daha çok rekabete girmelerine ve dolayısıyla otlatma baskısının artmasına neden olmaktadır. Erken dönemde kuzuların yüksek canlı ağırlık artışı sağlamalarında ana sütünün diğer yem kaynaklarına önemli üstünlükleri bulunduğunu ve uygun karışımların yüksek besleme değerini ön plana çıkarmıştır.

Kuzu besisinde az yoğun ve orta yoğun otlatma uygun olup, orta yoğun ve çok

yoğun kuzuları, az yoğunu göre daha az canlılık ağırlık kazansalarda, daha fazla kuzu beslenebilmesi açısından az yoğunu göre daha kazançlı görünmektedirler. Bu amaçla dönemsel yoğunluk planlamaları yapılmasında fayda görülmektedir.

Bahri Dağdas
ULUSLARARASI
TARIMSAL ARASTIRMA ENSTİTÜSÜ

📍 Ereğli yolu üzeri 2. Km. PK: 125 42020 KONYA

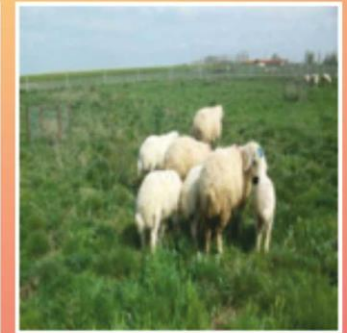
☎ +90 332 355 1290 📞 +90 332 355 1288

🌐 www.arastirma.tarim.gov.tr/bahridagdas

Bahri Dağdas
ULUSLARARASI
TARIMSAL ARASTIRMA ENSTİTÜSÜ

YAPAY MERA KARIŞIMLARI, OTLATMA YOĞUNLUKLARI VE KUZU PERFORMANSI

YAPAY MERANIN ÖNEMİ

Bir hayvancılık işletmesinde dikkate alınması gereken en önemli husus yem üretimidir. Yeterli ölçüde kaba yem üretimi sağlayamayan işletmeler ciddi ekonomik kayba uğramaktadırlar.

İklim ve çevre koşulları dikkate alındığında yapay meraların özellikle erken ilkbaharda kasaplık kuzu üretimi için oldukça uygun olduğu görülmektedir. Kasaplık kuzuların, yemi en etkin biçimde verime dönüştürebildikleri dönemde hızlıca kesime getirilmesi amaçlanmaktadır. Orta Anadolu'da, bu meraların oluşumunda kullanılabilecek karışımlar ve bunların farklı otlatma pratikleri altında sürdürülebilirliğine yönelik olarak Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsünde gerçekleştirilen bu çalışma ile önemli bulgular elde edilmiştir.

Karışımlar (%)	A	B	C	D
Domuz Ayrığı	70			30
Kamışsı Yumak		70		20
İngiliz Çimi			70	20
Ak Üçgül	20	20	20	20
Gazal Boynuzu	10	10	10	10

Nisan-2011'de, tabloda belirtilen oranlar üzerinden 3 buğdaygil ve 2 baklagil

yem bitkisi kullanılarak 4 farklı karışım halinde tesis edilen yapay meralar üzerinde 3 farklı otlatma yoğunluğu (4-6 ve 8 kuzulu koyun/ 2,5 da) denenmiştir. 2012 ve 2013 yıllarında 75 günlük periyotlar halinde sürekli ve sadece mera besisi yapılan koyun ve kuzular farklı performanslar ortaya koymuşlardır.

SONUÇLAR

- Karışımlar Açısından

Çalışmanın geneline bakıldığında karışımların yıllık toplam kuru madde verimleri birbirlerine benzer gerçekleşirken, tüm karışımlar erken ilkbahar döneminde diğer dönemlere göre daha yüksek ot üretme potansiyeline sahip olmuşlardır. Erken ilkbaharda İngiliz çiminin hızlı gelişiminden

ötürü bu parsellerdeki verim yüksek olsa da, istatistiki açıdan önem arz etmemiştir. Yaz döneminde (Haziran-Temmuz) domuz ayrığı ve kamışsı yumak meraları İngiliz çimi ve çoklu karışımlara nispetle daha yüksek verime sahip olmuşlardır. Bu farklılık temel olarak domuz ayrığı ve kamışsı yumak bitkilerinin özellikle yaz aylarında kurak şartlara daha dayanıklı ve su kullanım etkinliğinin daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

Gazal boynuzu; yatay gelişimi ve sıcak şartlara dayanıklılığı ile meralarda 2. yıl oransal olarak artmakta ve meraların verimlerine pozitif katkı sağlamaktadır.

Kamışsı yumağın meralarda geç kurulum özelliği nedeniyle ilk dönemde yabancı ot miktarı yüksek olmakta, ancak sonraki dönemlerde verim ve dayanım açısından yüksek bir performans sergilemektedir.